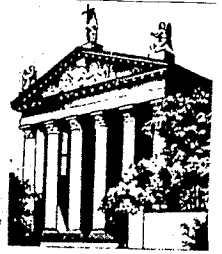

Vilniaus reformatų žinios

Jeį teisumas įgyjamas įstatymu, tai Kristus numirė veltui ! /Gal. 2,21/

2000 m. balandis Vilniaus ev. reformatų parapijos tarybos ir seniūnų tarybos informacinis leidinys Nr.3(15)

Sveikiname visus Vilniaus evangelikų reformatų parapijos narius ir kartu visus Lietuvos evangelikus reformatus su Kristaus prisikėlimo iš mirusiųjų švente. Tegul šiandien, Vėlykų dieną, kiekvienas puoselėja širdyje šį džiaugsmą ir mintį, kad Kristus ir man pasirodė, Jis ir dėl manęs prisikėlė, ir į mane kreipėsi, ir su manimi pasitiekia, ir visad liks mano Viešpats, mano Išganytojas, mano Dievas !

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba ir seniūnų taryba

Su Vėlykų šventėmis, mieli tikėjimo bendraminčiai !

Vėlykos, tai gili ir prasminga krikščioniškojo pasaulio šventė. Kristus nugalėjęs mirtį prisikėlė, tuo įrodydamas, kad ir pati mirtis miršta, kad žmogaus gyvybė tęsiama jau aukštesniame lygyje, kad kūno žūtis atveria samonei kelią į kitą būties formą, amžinybę. Maža atkarpa, kurią jai tenka nueiti žeme, išsiplečia iki beribės, žmogui pajutus savo nemirtingumą ir vienybę su Visata ir Dievu. Tad tegul Amžinai Gyvasis duoda mums naujų veiklos formų, tėviškai primena, kas teisinga ir gera, ko turime siekti. Mums ne atsitiktinai ir ne be tikslo lemta gyventi Žemėje. Gyvenimo eigoje mes formuojame dvasią ir kartu rengiame ją amžinybei. Pagal Šventąjį raštą žmogus yra dvasios ir kūno vienovė, žemiškasis kūrėjas. Su prisikėlusiu Viešpačiu įvyksta susitikimas, Jis ateina pas kiekvieną, belsdamasis į širdį.

Evangelikams reformatams ypač brangios ir įsimintinos paskutiniosios Kristaus žemiškojo gyvenimo dienos. Didysis Ketvirtadienis - šventos Vakarienės įstatymo diena, Didysis Penktadienis - Kristaus nukryžiuavimo ir mirties Golgotos kalne diena. Tai gilaus liūdesio ir Kristaus kančių prisiminimo apmąstymo dienos. Vėlykos - Kristaus prisikėlimo iš mirties Pergalės šventė.

Jėzus ir Jo dvylika artimiausių mokinių skelbė Dievo karalystę. Apaštalas Petras, atsakydamas Jėzui į klausimą, kuo jis Jį laiko, prisipažino, kad jis Jį laiko seniai lauktuuoju Mesiju. Tuomet Jėzus apreiškė savo mokiniams, kad Jis esąs Dievo Sūnus. Jis pradėjo jiems kalbėti apie savo mirtį ir prisikėlimą, tačiau Jo žodžiai dar nepajėgė mokinių įtikinti. Toliau skelbdamas Dievo karalystę ir išgarsėjęs savo stebuklais, pergalingai įžengė į Jeruzalę. Žmonės Jį pripažino, priėmė kaip karalių džiugiais sveikinimais. Žinodamas savo likimą, Jėzus per Paskutinįją Vakarienę atsisveikino su mokiniams, išgyveno dvasinę kančią, buvo suimtas, tardomas ir nuteistas. Jo širdis buvo nuliūdusi, matant žmonių nuopuolį, jų nuodėmes, aklumą. Penktadienį Jėzus buvo nukryžiuotas ir po šešių kančios valandų mirė. „Atlikt!“ /Jn.19,30/ „Tėve, Tau aš perduodu savo dvasią ...“ /Mk.15,25/ - tokie buvo Jo paskutiniai žodžiai. Viskas įvyko, kaip buvo parašyta Šv.Rašte. Po to, du jo mokiniai, lanke Jį slapčia, Juozapas ir Nikodemas, gavę Piloto leidimą, Jėzaus kūną palaidojo kape, padarytame uoloje. Tą Penktadienį atrodė, kad Jėzaus žodžiai neišsipildė. Nyki tyła tęsėsi iki sekmadienio ryto, kai trims moterims, atėjusioms prie Jėzaus kapo ir išsigandusioms, pamačius jį tuščią, budėjęs jaunuolis paaikšino: „Nebijokite! Jūs ieškote Jėzaus nukryžiuotojo? Jis prisikėlė iš mirusiųjų ir Jo čia nėra“.

Kristus mirė už sandoros atstatymą tarp Dievo ir žmogaus. Jis mirė už mus, už mūsų nuodėmes. Jis mirė už visą žmoniją: už tave ir už mane; už valdančiuosius ir valdomuosius. Jis mirė,

kad nugalėtų mirtį ir jos kunigaikštį Demoną, kad nutiestų mums kelią į Dievą, kad vestų mus pas Jį.

Žodis „Atlikta“ reiškia, kad Kristus savo misiją žemėje atliko, tapęs Viešpačiu ir Didžiu Žmogumi. Kristus prisikėlė nematomas, tačiau kiekvienas Jį gali pajusti. Nuo šiol Jis mūsų Kelias, Tiesa ir Gyvenimas.

O Demono likimas žinomas, nors jis vis dar įstengia rasti sau šalininkų. Todėl neabejok! Dievas drungnų nemėgsta. Prašyk Dievo malonės. Jis tau tikrai padės. Dievas sako: „Jei mano žmonės nusižemins ir melsis, jei nebenuodėmiaus ir sieks mano Veido, tada aš išgirsiu jų balsą, atleisiu jų nuodėmes ir juos pagydysiu“ (2 Km. 7,14).

Velykų rytmetį Kristus prisikėlė, kad vestų žmoniją iš pradžios į gyvenimą, nuplovęs mūsų kaltes savo krauju. ***Tebūna padėka ir garbė Jam per amžius!***

“Vilniaus reformatų žinių” leidėjai

Velykų mintys

Kun.P.Dilys

Kasmet per Velykų šventes pasitikriname savo tikėjimą į visagalį Dievą - kasmet iš naujo įsisąmoniname, kad kažkas nepaprasta įvyko trečią dieną po Jėzaus mirties. Turime įsigilinti ir gerai suprasti, koks kelias veda mus prie velykinio tikėjimo. Tai yra Jėzaus apsiraiškimas ir dingimas po prisikėlimo, įsisąmoninimas mūsų santykio į Viešpatį Jėzų ir pagaliau Išganytojo poveikis mūsų sielai.

Naujasis Testamentas ryškiai aprašo Kristų po prisikėlimo. Jis yra gyvasis Viešpats, bet Jis nebėra apribotas nei laiko, nei geografinių vietovių kaip buvo, kada Jis mokė savo mokytojus ir minią eiti Jo pėdomis. Jėzus visuomet apsiraiškia savo galybėje ir garbėje, kaip prisikėlusiam Viešpačiui pridera. Jis yra tas pats Jėzus iš Nazareto, bet kartu yra visiškai pasikeitęs.

Keturiasdešimt dienų, kurias Jėzus po prisikėlimo praleido žemėje, yra charakteringos tuo, kad mūsų Viešpats pats staiga apsiraiškia, kalba su mokytojiniais ir moterimis, ir vėl staiga dingsta. Atrodo, kad Dievo plane svarbesnę vietą užima ne Kristaus apsiraiškimas, bet Jo dingimas. Štai Jis pasirodė Petriui ir dingo, staiga, laužant fizinius dėsnius, atsirado vienuolikos tarpe ir vėl išnyko. Jis vaikščiojo su mokytojiniais iš Emaus' o ir tuojau, po duonos palaiminimo ir laužymo, dingo.

Atrodo, kad prisikėlusysis Viešpats norėjo išmokyti mokytojus sekti Jį ir tada, kada jie nebėgali Jo savo fizinėmis akimis matyti. Jo mokytojiniai, o po jų ir visi Kristaus pasekėjai privalo suprasti pagrindinę tikėjimo tiesą: *dvasiniai jausti Viešpaties buvimą*. Jis nori savo pasekėjams įrodyti, kad Jis, gyvas Viešpats, yra su jais ir tada, kai Jo išoriškai negalima matyti. Jėzus po savo prisikėlimo ruošia kelią visoms sekančioms kartoms tą Dievo paslaptį suprasti. Prisikėlusysis stengiasi išmokyti savuosius, kad Mokytojo nebuvimas nereiškia Kristaus nebuvimo. Dvasiniai Jis yra visuomet su tikinčiais. Šiandien mes tikrai žinome, kad fiziniai Jėzaus nėra su mumis, bet kur du ar trys susirenka Kristaus vardu, Jis yra tų sielų tarpe. Jis vaikščioja su kiekvienu, kuris Jo atėjimo prašo, Jis neša paguodą ir ištvermę kiekvienam tikinčiam žmogui.

Velykos yra laikas, kada privalome iš naujo peržiūrėti mūsų santykį su Jėzumi. Vienas teologijos profesorius daug kalbėjosi su įvairių Bažnyčių atstovais, su seniūnais ir parapijiečiais, ir priėjo išvadą: dabartiniu laiku Bažnyčios ir daugumos jos narių dvasinis stovis yra panašus į mokytojų iš Emaus' o padėtį, kai, tuojau po Kristaus prisikėlimo, jie iškeliavo iš Jeruzalės. Ir dabar Bažnyčios ir jų nariai yra lojalūs Viešpačiui. Daugybė tikinčiųjų sunkią gyvenimo valandą kreipiasi maldoje į Prisikėlusįjį, prašo padėti ir gelbėti, bet tie patys tikintieji ir Bažnyčių atstovai abejoja ar krikščionybei pasiseks pasukti pasaulį į gerąją pusę, ar ne. Dabartinių laikų krikščionys mėgsta gyvenime truputį pakeisti Kristaus pergalę. Mes nesame tikri, kad ***tik Kristaus*** vardu galime nugalėti visus gyvenimo sunkumus. Tas netikrumas ir abejojimas silpnina mūsų viltį Kristaus triumfu: todėl mes prarandame entuziazmą ir tikėjimo ugnį.

Velykos yra laikas patikrinti mūsų tikėjimo laipsnį Kristaus galia. Velykos moko mus suprasti, kad be Prisikėlusiojo pagalbos ir Jo asmeniškios intervencijos į mūsų gyvenimą mes nesugebėsime suprasti prisikėlimo stebuklo. Todėl ***Kristaus ganytojiškas darbas yra svarbiausia ir lemianti mūsų Velykų minčių dalis***. Skaitykime Luko ev.24,13-35 - Kristus neleidžia savęs iš pradžių pažinti. Jis nenori, kad Jo asmenybė tuojau turėtų lemiamą įtaką žmonių sprendimams. Todėl Jis kartoja senas

žinias apie save, duodamas joms kitionišką interpretaciją. Jis pradeda "praverti Raštus", pradeda /Luko 24,32/ nuo Mozės aiškinti Raštą, primena mokytiniams Senojo Testamento mesijinius išsireiškimus, Jėzajo apie kūdikį Emanuelį, Jeremijo, Ezekielio, Danielio ir kt. pranašų. Jėzus remiantis Senuoju Testamentu pastatė kryžių Golgotoje kitoje šviesoje. Tuščias kapas Velykų dieną yra tik logiška Kristaus kelio į amžinąją šlovę išdava.

Velykos kasmet mums primena: tik Rašto naujas supratimas pakeis mūsų apsnūdimą, mūsų stokojantį tikėjimą. Nuolatinis Rašto peržiūrėjimas ir persvarstymas yra kelias į supratimą, ką mes esame gavę. Mokytinių širdys, kai jie kalbėjo apie Viešpatį arba net kalbėjosi su Viešpačiu, nedegė, o degė tuomet, kai Jis jiems *aiškino Raštą*. Tai yra ugnies šaltinis, tai yra jėgos pradžia. Mūsų diskusijos apie religinius dalykus, apie Kristaus asmenybę, apie Jo Bažnyčios perspektyvas neatskleis visų krikščionybės vertybių. Taip pat negausime tikrojo tikėjimo šlovindami Viešpatį, net kalbėdami su Juo maldoje. *Tik žodžiai, kuriuos Jis mums sako, turi jėgą įkvėpti mumyse naują ugnį.*

Dažnai girdime, kad laikas, kai Dievas kalbėjo praėjo. Net bažnyčiose vyrauja toks nusistatymas. Pamaldose beveik nėra momento, kada Viešpats galėtų mums ką nors pasakyti ar Raštus aiškinti. Visą laiką *mes, žmonės*, kalbame, meldžiamės. Būtų gerai, jei savęs paklaustume, kiek kartų buvome tylūs ir laukėme, kad Kristus pradės mums aiškinti Dievo Žodį ir ar suprantame, ką Jis norėjo mums pasakyti. *Žinokime, Jis visuomet pasiruošęs mus mokyti. Jis visuomet vaikščioja su mumis.*

Reikia mokytis *klausytis ir suprasti Jo valią.*

Tegu čia išreikštos velykinės mintys padeda mums priartėti prie geresnio Velykų įvykių supratimo.

Sutrumpintas gen. superintendente kun. Povilo Dilio straipsnis, išspausdintas
"Mūsų sparnuose" Nr.18, 1965 m.

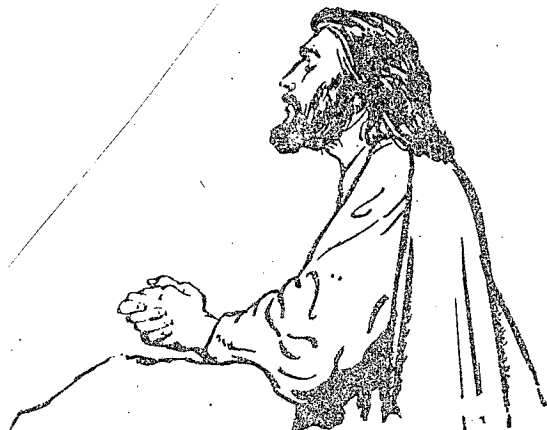
Iš nuodėmių vadavai

*Tu Vienas esi manyje
Ir nieko daugiau nebėra.
Mane Tu neši Savyje,
Nes aš gyvenu Tavyje.*

*Iš nuodėmių Savo valdžia
mane vadavai. Vadavai
Nuo Kryžiaus Savąja kancčia.
Malonės išliejai manai...*

*Kentėjai ir kėleisi vėl,
Nes Tėvo valia buvo tai.
Mylėjai žmoniją, todėl
Dangun atviri mums keliai.*

*Be Tavo šviesos negaliu
Gyventi ir džiaugtis linksmai.
Einu aš Tavuoju keliu
Visuomet ir ištikimai.*

Žilvinas Žiziūnas

BALANDŽIO 21 D. SUKANKA LYGIAI 170 METŲ, KAI BUVO PRADĖTA STATYTI VILNIAUS REFORMATŲ BAŽNYČIA

Dabartinės Vilniaus reformatų bažnyčios statybos istorija

Dabartinės Vilniaus ev. reformatų bažnyčios statybos iniciatoriumi buvo rusų kariuomenės majoras Pavelas Strijenskis. 1821 m. sinode Kopilyje jis pasiūlė perstatyti vieną iš klebonijų bažnyčia /Pylimo 11 pagal seną numeraciją/ arba pradėti statyti naują mūrinės bažnyčios pastatą, nes senasis, 1685 metais statytas medinis, jau vos besilaikė. Sinodas nutarė statyti naują bažnyčią, o rūpestį surinkti reikiamas lėšas pavedė sumanytojui majorui P.Strijenskiui. Nežiūrint garbaus amžiaus ir ano meto susisiekimo sunkumų, darbštusis kuratorius stvėrėsi darbo rinkti aukas bažnyčios statybai: jis keliavo po savo kraštą ir kaimyninį Pabaltijį, neapsiribodamas vien tomis sritimis, kur veikė "Lietuvos Vienata"/ Unitas Lithuaniae/. Aplankė ir kaimyninę Kurlandiją bei Inflantus (į rytus nuo Daugpilio), buvo Mintaujoje, Rygoje ir Dorpate (dabar Tartu). Nors šios jo kelionės nedavė pageidaujamų vaisių, jis nenuleido rankų ir nenustojo vilties surinkti reikiamą kiekį lėšų.

1823 m. Strijenskis buvo išrinktas Sinodo direktoriumi ir pradėjo tuojau rengtis statybai: parinkti bažnyčiai vietą, pasamdyti architektą, paruošti planus, paskelbti varžytynes medžiagoms pirkti ir šiems reikalams skirti surinktų lėšų dalį. Strijenskis samprotavo, kad pradėjus statybą, tai bus paraginimas prisidėti didesnėmis aukomis prie tokio kilnaus tikslo. Sinodas pavedė Strijenskiui gauti iš caro valdžios leidimą rinkti lėšas po visą Rusijos imperiją. Buvo sudarytas bažnyčios statybos komitetas, kuriam vadovavo buvęs Rusijos kariuomenės majoras, Sinodo prezidentas Steponas Kedrovskis ir Vilniaus superintendentas kun. Rapolas Daumoras. Sinodo metu buvo užsakyta knyga aukoms rinkti, parašytas "rinkliavos įrankis" - atsišaukimas penkiomis kalbomis: rusų, lenkų, prancūzų, vokiečių ir anglų. Po juo pasirašė visi Sinodo dalyviai, patvirtino antspaudu.

1825 m. vyriausias aukų rinkėjas P.Strijenskis sugalvojo ir užsakė knygutę "Rinkliavos knygutė Vilniaus ev. reformatų bažnyčios statybai". Ši pulkininko Mačiulskio surinktų aukų knygutė prieš II pasaulinį karą dar buvo išlikusi Sinodo archyve tarp kitų bažnyčios statybos dokumentų. Ji patvirtinta ministro grafo Grabovskio. Ministro Grabovskio protekciją ir gvardijos pulkininko Mačiulskio sumanumo dėka ta knygutė surinkta 2000 rublių iš aukštų valdininkų ir kitų asmenų, laikinai ar nuolat gyvenusių Petrapilyje. Tarp knygutėje pažymėtų aukotojų buvo: Rusijos imperatorius Aleksandras I - 5000 zlotų, caro motina ir caro žmona - po 500 rublių, didieji kunigaikščiai Nikolajus ir Michailas savo ir žmonių vardu po 300 rublių, Veimaro saksonijos didysis hercogas - 100 rublių, Jo karališkoji aukštybė Viurtenbergo hercogas Aleksandras - 150 rublių, nuo seno gerų santykių su Olandija dėka jos karalius dovanojo šimtą aukso dukatų /apie 2000 tarpukario Lietuvos litų/.

Bažnyčios projektui paruošti ir jo įgyvendinimo priežiūrai buvo pakviestas Vilniaus universiteto architektūros katedros vadovas profesorius Karolis Podčasinskis. Jo jau buvo suprojektuota Jašiūnų dvaro rūmai, šv.Jonų bažnyčios priestatai, Vilniaus universiteto anatomikumas ir bibliotekos salė. Podčasinskio pavaduotoju statybos reikalams buvo pakviestas gubernijos architektas Karolis Gragatavičius.

1829 m. K.Podčasinskis parengė bendrą projektą, o 1834 m. baigė projektuoti vidaus įrangą. Bažnyčia buvo statoma 1800 - 1835 m.m. K.Podčasinskio pakviestas ir, manoma, pagal jo pačio piešinį, prof. Kazimieras Jelskis frontono timpane sukūrė stiuko horeljefą - skulptūrinę grupę "Kristus kalba miniai"/Kalno pamokslas/. 1837 m. ant bažnyčios stogo iš šonų buvo užkeltos dvejų angelų, centre - Kristaus figūra su indu rankose. Virš portalo buvo užrašas lenkų kalba "Otdaj schęst Panu" - reformatų obalsio "Soli Deo gloria"/Vienam Dievui garbė/ lenkiškas variantas.

Dar nesant projekto, 1828 m. buvo pradėta pirkti akmenys, kalkės, mediena pamatams, kurios didelę dalį pristatė iš savo miškų didikas Adomas Tiškevičius. 1830 m. pradėta kasti žemė pamatams. 1830 m. balandžio 21 d. iškilmingai padedamas kertinis akmuo, simbolizuojantis statybos pradžią, po juo - cinko dėžutė su fondatorių pavardėmis ir, kad geriau sektųsi statyba bei ilgai stovėtų statinys, medaliai ir monetos. Dokumente, įdėtame į dėžutę buvo įrašyti viltingi žodžiai, kad iškilusi šventovė tarnautų *senam ir visapusiškai garsiam Vilniaus miestui papuošti*.

Tais pat metais mūrijami pamatai. Šiems darbams vadovauja mūrininkas Jurgis Urbonavičius. Perkamos plytos ir kalkės piliastrams ir išorės kolonomams bei pilioriams viduje. Viskas kruopščiai užfiksuota bažnyčios išlaidų knygose.

1831 m. dėl sukilimo bažnyčios statybos darbai buvo pristabdyti.

1832 m. Juozas Skalskis pagamina metalinius kronšteinus, 10 modelių karnizams ir 12 apskritimų kolonomams - stalius M.Minleris. Tais pat metais padengiamas skarda stogas. Šį darbą atlieka I.Žakovičius.

Taip pat daromos didžiosios ir mažosios durys bei langų rėmai. Rozetes ant didžiųjų bažnyčios durų padaro lipdybos meistras Frančesko Andrioli. Jo papuošti ir 8 kolonų bei 6 piliastų kapiteliai, padarytos gipsatūros prie bažnyčios paradinių durų.

Idomumo dėlei, iki 1833 m. pabaigos bažnyčios statybai buvo išleista apie 10.6 tūkst. sidabro rublių. 1835 m. vietoj įprastų skliautų bažnyčios lubos buvo išklotos šešiakampėmis medinėmis plokštėmis - skydais, panašiai kaip buvo išpuosta Žygimanto koplyčia Vavelio rūmuose, Krokuvėje. Šiuos darbus atliko stalius M.Vasiliauskas. Kesonus ir rozetes ištapė dailininkas Antanas Jankevičius.

1835 m. liepos 21 d. įvyko iškilmingos Vilniaus reformatų bažnyčios pašventinimo pamaldos.

Parengta pagal straipsnius Klasicizmas. Sakraliniai pastatai - Lietuvos architektūros istorija II d. (V.Levandauskas), "Mūsų sparnai" Nr.8-9, 40, 42, 64, 74; "Pasiuntinys" Nr.1,10 (1911m); "Sėjėjas" Nr.3, 6 (1940m.)

MEMORIALINĖS LENTOS

Vilniaus ev. reformatų bažnyčios sienose 1835 metais buvo įmūrytos memorialinės lentos Lietuvos reformatų bažnyčios - "Unitas Lithuaniae" - brangiems žmonėms atminti:

Kunigaikščiui Mikalojui Radvilai Juodajam

/1515 - 1565 /

- Reformatų bažnyčios Lietuvoje "Unitas Lithuaniae" įkūrėjui, puoselėtoju, rėmėjui.

Superintendentui kun. Jonui Laskiui /Johan Lasko/

/ 1499 - 1560/

- Mikalojaus Radvilos Juodojo pakviestam iš Lenkijos suvienyti Reformacijos jėgas ir įkurti tautinę Bažnyčią Jono Kalvino mokslo pagrindu.

Mikalojui Rėjui /Rej/ iš Naglovicų

/ 1505 - 1569 /

- tautinės lenkų literatūros kūrėjui, Reformacijos šalininkui, žyriam rašytojui, humanistui, autoriui pamokslų rinkinio "Postylla" (kurią išvertė į lietuvių kalbą ir išleido Jokūbas Morkūnas) ir pirmam vertėjui proza į lenkų kalbą "Dovydo psalmių" (iš šio vertimo XVI - XVII a. a. buvo verčiamos psalmės į lietuvių kalbą).

Memorialinę lentą Mikalojui Rėjui 1993 m. atsitiktinai šv. Jonų bažnyčios pagalbinėse patalpose buvo radęs Donatas Balčiauskas.

Andrejui Volanui /Volanus Andreas/

/ apie 1530 - 1610 /

- žymiausiam Lietuvos reformatų ideologui, rašytojui, publicistui savo veikaluose nuosekliausiai išdėdėsiusiam sociologines Kalvino Reformacijos krypties pažiūras.

Simonui Konarskiui

/ 1808 - 1836 /

- 1831 m. Lietuvos - Lenkijos sukilimo vienam iš vadų, nenuilstamai kovojusiam už laisvę, lygybę, nepriklausomybę, už tai caro valdžios sušaudytam Vilniuje. Į mirties vietą jį lydėjo Vilniaus reformatų bažnyčios kunigas superintendentas Stanislovas Lipinskis.

Majorui Povilui Strijenskiui

- Vilniaus reformatų bažnyčios dabartinio pastato statybos iniciatoriui, lėšų rinkėjui, kuratoriui marmurinė atminimo lenta su užrašu aukso raidėmis Vilniaus sinodo nutarimu įmūryta bažnyčios sienoje dar jam gyvam esant 1836 metais.

ANDRIUS VOLANAS

/apie 1530 - 1610 /

Andrius Volanas (lot. Volanus Andreas) gimė apie 1530 metus Neustadt prie Pirm'o, netoli Poznanės, mirė 1610 m. Bijutiškėse (Gardino sritis netoli Ašmenos) - tokias šykščias žinias pateikia mums istorija apie žymiausią XVI a. Lietuvos ev. reformatų ideologą, rašytoją, publicistą, kuris savo veikalais /daugelis jų buvo atspausdinti jo paties suorganizuotose spaustuvėse/ nuosekliai išdėstė sociologines Kalvino krypties Reformacijos pažiūras.

Volanų šeima buvo susijusi su čekų broliais. Andrius Volanas 1544 - 46 m.m. mokėsi Frankfurto prie Oderio, 1550 - 53 m.m. Karaliaučiaus universitetuose. Į Lietuvą atvyko su giminaičiu Jeronimu Kvileckiu. Dirbo Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kanclerio kunigaikščio Mikalojaus Radvilos Rudojo, karalių Žygimanto Augusto ir Stepono Batoro bei Žygimanto Vazos sekretoriumi. 1569 m. Liublino seime rėmė Lietuvos valstybingumą. Buvo Lietuvos vyriausiojo tribunolo deputatu.

Parašė apie 40 publicistikos, teologijos veikalų, polemizavo su arijonais ir katalikais (ypač jėzuitais), reišė pažangias pažiūras valstybės teorijos klausimais, smerkė feodalų savivalę, reikalavo teisių valstiečiams ir miestiečiams. Rašė vien tik lotyniškai. Bene iškiliausias polemimis Volano veikalas "Loiolitarum Vilnensium appugnatio" (Vilniaus lojolininkų puolimas), nukreiptas prieš jėzuitus /Ignaco Loyola - jėzuitų ordino įsteigėjas /. Stambiausias pasaulietinio turinio traktatas "De libertate politica sive civili" - 1572 m. /"Apie politinę ir pilietinę laisvę"/. Jis dedikuotas LDK kancleriui Mikalojui Radvilai Rudajam.

Didžiausias A.Volano nuopelnas reformatų Bažnyčiai - 1565 m. jo su Mikalojumi Pacu parašytas tikėjimo išpažinimas "Teisingasis tikėjimo išpažinimas" (Orthodoxa fidei confessio), kuriame išsamiai išaiškinta šv.Trejybės dogmos interpretavimo istorija, bažnyčios tėvų argumentacija, bažnyčios surinkimų priimti simboliai, formuluotės, antikos rašytojų - ankstyvosios krikščionybės laikų argumentai ir paaiškinimai, Jono Kalvino ir Pilypo Melanchtono požiūris į šv. Trejybę ir žinomi Arijaus, Sabeliko ir kt. arijonų nukrypimai. Nuoširdžiu, įtaigiu tonu, gerai išmanant reikalo esmę ir su giliu įsitikinimu parašytas pagrindinis Lietuvos ev. reformatų bažnyčios veikalas, nustatęs Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės reformatų bažnyčios požiūrį į šv. Trejybę ir tapo norminiu aktu teologiniu požiūriu atskyrusiu arijonų ir reformatų Bažnyčias. Todėl pastačius naująją Vilniaus reformatų bažnyčią, jos sienoje vienoje iš garbingiausių vietų buvo įmūryta marmurinė aukso raidėmis atminimo lenta *Andriui Volanui / 1530 - 1610 /*.

Parengta pagal Ingės Lukšaitės "Reformacija", 1999, Jokūbo Kregždės "Lietuvos reformatų raštija", 1978

1835 - 1940 m.m. Vilniaus reformatų bažnyčioje dirbo šie gen.superintendentai, superintendentai ir kunigai:

1. gen.superintendentas kun.Steponas Lipinskis
2. gen.superintendentas kun.Mykolas Rečinskis
3. gen.superintendentas kun.Rapolas Daunoras
4. vice superintendentas kun.Julijonas Bergelis
5. kun. Julijonas Lotveizenas
6. vice superintendentas kun. Karolis Nerlichas
7. kun.Stanislovas Jastržembskis
8. gen.superintendentas kun.Andriejus Kadaras
9. gen.superintendentas kun.Konstantinas Mačinskis
10. kun. Vladislovas Mendzelovskis
11. gen.superintendentas kun.Juozapas Gloveckis
12. kun.Vladislovas Ceraskis
13. superintendentas kun. Konstantinas Tumas
14. gen.superintendentas kun. Mykolas Jastržembskis
15. superintendentas kun.Martynas Cumpftas
16. gen.superintendentas kun.Konstantinas Kurnatauskas
17. superintendentas kun.Jonas Šepetys
18. kun.Jonas Kurnatauskas
19. kun.Kazimieras Ostachievičius
20. gen.superintendentas kun.Povilas Dilys
21. kun.Aleksandras Pesceckis
22. kun.Petras Horodiščas

ŠIRDYS NUŠVITO

Velykų giesmė

(jaunimo ansambliui)

Muzika T. Blažienės,
žodžiai A. Naktinio.

1. Šiandien

šir - dys mūs nu - švi - to, Kė - lės Je - zus ankstų ry - tą, Mūsų nuo - dėmes nu -

plo - vė Žemės ir dangaus Val - do - vas. A - le - liu - ja, a - le - liu - ja,

Priegiesmis

Skam - bi - na var - pai, Die - vo gar - bei giesmę gie - da An - ge - lų pul - kai.

1. Šiandien širdys mūs nušvito,
Kėlės Jėzus ankstų rytą.
Mūsų nuodėmes nuplovė
Žemės ir dangaus Valdovas.
Priegiesmis:
Aleliuja, aleliuja,
Skambina varpai.
Dievo garbei giesmę gieda
Angelų pulkai.

2. Nors ir tamsios jėgos siaustų,
Mano siela Dievą jaustų.
Žemės nebaisi kelionė,
Kristus saugo savo žmones.
Priegiesmis.

3. Nusikaltę esam žmonės,
Tavo prašome malonės,
Spinduliais dangaus apšviesti,
Po mirties į dangų kviesti.
Priegiesmis.

Informacija

Balandžio 2 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje pamaldas laikė Kėdainių kunigas Rimas Mikalauskas. Po pamaldų susirinę **Olandų klubo nariai** aptarė tolimesnę klubo veiklą, pirmininku vėl išsirinko Rimgaudą Kiliulį, nariais: Renatą Bareikienę, Ritą Januševičiūtę, Kristiną Jokūbauskaitę, Rūtą Keželytę, Alfredą Naktinį, Luką Zuožą.

Balandžio 9 d. Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje pamaldas laikė diakonas Kęstutis Daugirdas, į pamaldas atvyko ir grįžęs iš Vokietijos sustiprėjęs ir su viltimi vaikščioti **Vilniaus bažnyčios lektorius Tomas Šernas.**

Biržų bažnyčioje pamaldas laikė pirmą kartą po žiemos senjoras kun. Petras Čepas, dėl sąnarių skausmų nelipęs į sakyklą, pamokslą sakė nuo Dievo stalo.

Balandžio 11 d. į Vilnių susirinę Lietuvos reformatų kunigai ir lektoriai sutarė dėl tolimesnio pamaldų tvarkaraščio. Nutarta, kad **Vilniuje kartą per mėnesį pamaldas su šv. Vakariene laikys kun. Rimas Mikalauskas,** o **kitais sekmadieniais - Klaipėdos universiteto teologijos fakulteto paskutinio kurso studentas lektorius Tomas Šernas.**

Balandžio 16 d. - Verbų sekmadienį - Vilniaus ev. reformatų bažnyčioje pamaldas su šv. Vakariene laikė Kėdainių kun. Rimas Mikalauskas.

Balandžio 7-9 d. d. Kėdainių ev. reformatų jaunimas buvo sukvietas visos Lietuvos jaunosius reformatus į trijų dienų stovyklą. Susirinko virš 30 jaunųjų reformatų, diak. Kęstutis Daugirdas ir iniciatorius bei vadovas kun. Rimas Mikalauskas. Stovykla prasidėjo vakarinėmis pamaldomis, susipažinimo vakariene ir vakarone, visą tai filmavo Kėdainių kabelinė televizija. Šeštadienį atvykęs Biblijos skaitymo draugijos renginių organizatorius Artūras Rulinskas skaitė paskaitą apie Biblijos skaitymo metodiką, visiems stovyklos dalyviams šeimininkai aprodė Kėdainių istorines vietas, supažindino su miesto istorine praeitimi, reformatų senomis tradicijomis, vakare įvyko konferencija apie reformatų jaunimo spaudą. Kėdainių reformatų bažnyčioje buvo suvaidintas M. Daukšos viešojoje bibliotekoje parengtas poeto Justino Marcinkevičiaus 70-mečiui skirtas spektaklis "Siena". Stovykla buvo užbaigta sekmadienio pamaldomis.

Parapijos namuose darbo dienomis 9 -14 val. ir po pamaldų veikia **bibliotekėlė,** vadovaujama Kolegijos sekretorės Neringos Ragaliauskytės.

Prie Vilniaus reformatų bažnyčios veikia *protestantiškos literatūros knygynėlis,* vadovaujamas Vidos Jurkovič - Kasakaitytės.. Taip pat prekiaujama ir *muzikos įrašais.*

K.I. Daukšos iš Ispanijos vedamos Evangelijos radijo (Wetzlar, Vokietija) lietuviškos laidos girdimos šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 21.30 val. iki 22.00 val. Lietuvos laiku, vidurinėmis bangomis 1494 kHz dažniu. Jo adresas: Edif. Costamar, Apto. 1005, E-38650 Los Cristianos, S/C de Tenerife, ESPANA. Elektroninis paštas: E-Mail: kkd@step.es.

Lietuvos reformatų kunigų telefonai: senjoras kun. Petras Čepas gyv. Medeikiuose tel. 8-220-58577, kun. Algimantas Kvedaravičius gyv. Vilniuje tel. 8-298-05410 (laikiniai išvykęs), kun. Rimas Mikalauskas gyv. Kėdainiuose tel. 8-257-60343 ir mobilus 8-289-21339, diak. Kęstutis Daugirdas Kaune tel. 8-27- 723838 ir Biržuose tel. 8-220-31609

Primename seniūnų telefonus: Dalija Gudliauskienė 429118, Donata Indriūnaitė 342824, Angelina Kamčiatnienė 733757, Alfredas Naktinis 470718, Irena Petrylienė 414646, Danutė Pranulienė 444272, Birutė Šernaitė 617690

Korektorė Dalia Pronskietytė

Parengė Dalija Gudliauskienė